

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/140/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116229975
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2116229975.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Daša Kontríková, v spore žalobkyne: D. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, XXX XX D., zastúpená: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, 917 01 Trnava, IČO: 36 865 281, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 1.809,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č. k. 32Csp/216/2016-63 zo dňa 20. februára 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa potvrdzuje.

II. Žalobkyni sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 1.809,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne počítaným zo sumy 1.809,- eur od 02.12.2016 do zaplatenia a sumu 107,89 eur, a to v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. o trovách konania rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Súd rozsudok po citovaní § 497, § 499 Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ), § 3 ods. 1, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, ods. 5, § 39a, § 39, § 488, § 489, § 451 ods. 1 a 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 1 ods. 2, § 2 písm. d), § 9 písm. f), g), h), j) a k), § 11 ods. 1, § 19 ods. 1 a 2 č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 7 ods. 1,2 a 4, § 2 písm. u) a r), § 4 ods. 8 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, vecne odôvodnil tým, že vzhľadom na charakter žaloby na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne. Žalobkyňa a žalovaný uzavreli štyri zmluvy, ktoré sú spotrebiteľskými zmluvami a vzťahujú sa na ne ustanovenia o spotrebiteľských úveroch. Súd konštatuje, že v zmluvách nie je uvedená správna RPMN, kde:

- pri zmluve č. I. 13 uvedená hodnota priamo v zmluve nie je, je tam uvedená len nesprávna úroková miera (je síce uvedené 22 % ročne, ale je to reálne 22 % za dva mesiace poskytnutého úveru. RPMN reálne za použitia vzorca ods. 23 odôvodnenia predstavuje 741,81 % a reálna úroková miera je 382 % ročne.
- pri zmluve č. I. 16 uvedená hodnota priamo v zmluve je nesprávna, nakoľko je uvedená hodnota 30 %, pričom RPMN reálne za použitia vzorca ods. 23 odôvodnenia predstavuje 177,32 % (úroková sadzba takmer 107 % ročne)
- pri zmluve č. I. 21 uvedená hodnota priamo v zmluve je nesprávna, nakoľko je uvedená hodnota 28 %, pričom RPMN reálne za použitia vzorca ods. 23 odôvodnenia predstavuje 261,43 % (úroková sadzba takmer 135,5 % ročne).

- pri zmluve č. I. 23 uvedená hodnota priamo v zmluve je nesprávna, nakoľko je uvedená hodnota 28 %, pričom RPMN reálne za použitia vzorca ods. 23 odôvodnenia predstavuje 268,75 % (úroková sadzba takmer 135 % ročne).

Rovnako má súd za to, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere a tvrdené dohody o splátkach (neboli síce predložené súdu žiadosťou zo strán, ale žalobkyňa ich existenciu nepoprela, a preto ich súd považoval za nesporné), mali byť súčasťou jednej zmluvy, pričom žalovaný v časti individuálneho dojednania týchto zmlúv neunesol dôkazné bremeno, a preto ich súd v súlade s ustanovením § 53 ods. 5 OZ považuje za neplatné. Súčasne vo vzťahu k spôsobu dojednania týchto zmlúv a dohôd má súd za to, že ide o nekalú obchodnú praktiku zo strany žalovaného s cieľom zneprehľadniť situáciu pre spotrebiteľa a súčasne s cieľom obchádzať zákon o spotrebiteľských úveroch a platnú právnu úpravu, a teda ide o neplatné dojednania podľa § 39 OZ a § 3 ods. 1 OZ. Súd konštatuje, že neexistuje žiadny logický argument na zmenu zmluvy v ten deň, keď bola uzavretá s ďalekosiahlymi následkami pre spotrebiteľa. Žalovaný nekonal s odbornou starostlivosťou, pričom to, čo bolo predmetom Dohôd o splátkach malo byť všetko súčasťou úverovej zmluvy. Súd konštatuje, že nemôže poskytnúť ochranu uplatnenej obrane žalovaného, ktoré je výsledkom použitia nekalej obchodnej praktiky, pretože výkon práv nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ). Súd súčasne je toho názoru, že plnenie spotrebiteľského úveru zmenkou, je opätovne obchádzanie ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch za účelom obídenia ustanovenia o zákaze poskytovania úveru v hotovosti. Súd sa stotožňuje s argumentáciou žalobkyne, že žalovaný plnil zmenkou, ktorá sa v zásade vypláca v hotovosti, s cieľom obísť zákon. Súd vzhľadom na uvedené obsahové nedostatky zmlúv a dohôd ako aj účelové konanie žalovaného pri uzatváraní zmlúv, vyhodnotil úverové zmluvy ako bezúročné a bez poplatkov, pričom žalovaný má nárok len na zaplatenie tých súm, ktoré žalobkyni poskytol a teda žalobkyňa má právo na vydanie bezdôvodného obohatenia tak, ako si ho uplatnila. Súd ďalej konštatuje, že odplaty dohodnuté v zmluvách a dohodách za poskytnutie prostriedkov sú zjavne v rozpore s dobrými mravmi, kde tieto ďaleko presahujú štandardy úročenia na bankovom trhu a dokonca aj pri poskytovaní úverov nebankovými inštitúciami. Prakticky pri každej zmluve dosiahla úroková miera viac ako 100 % (najmenej 107 % ročne zmluva č. I. 16, najviac 382 % ročne zmluva č. I. 13, 135 % zmluvy č. I. 21 a 23), čo je z pohľadu súdu neprípustné. Súd pre výpočet úrokov použil nasledovný vzorec: úrok p.a. = $\left(\frac{\text{splatená suma}}{\text{požičaná suma}}\right)^{\left(\frac{365}{\text{dĺžka pôžičky v dňoch}}\right)} - 1 \cdot 100$. Súd je toho názoru, že takto vysoká úroková miera je už v zásade úžerou, nakoľko žalovaný využil tieseň žalobkyne, vedomý si jej príjmov a poskytol jej prostriedky za neprimeranú odplatu, ktorej výška je v rozpore s dobrými mravmi. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti (zmluvy je potrebné považovať za bezúročné a bez poplatkov, resp. neplatné pre obchádzanie zákona, resp. priamy rozpor s ním) má súd, za to, že žalobný návrh je v celom rozsahu dôvodný, a preto mu vyhovel a zaviazal žalovaného žalobkyni zaplatiť sumu 1.809,- eur predstavujúcu sumu bezdôvodného obohatenia, o ktoré sa žalovaný obohatil na úkor žalovanej, pričom na uvedené plnenie nemal nárok. Súd súčasne priznal žalobkyni aj úroky z omeškania v uplatnenej výške 5 % ročne, ktoré boli uplatnené v riadnej percentuálnej výške odo dňa nasledujúceho po márnom uplynutí lehoty na plnenie určenej vo výzvy na vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. od 02.12.2016. Súd ďalej priznal žalobkyni aj príslušenstvo v podobe nákladov z uplatnenia, ktoré si žalobkyňa uplatnil v podanej žalobe vo výške 107,89 eur, a ktoré jej vznikli v súvislosti s doručenou pred súdnou výzvou na vydanie bezdôvodného obohatenia a predstavujúce náklad na jeden úkon právnej služby vo výške 81,33 eur, + 20 % DPH a 8,58 eur režijný paušál.

2. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa zákonných ustanovení tak, že nárok na ich náhradu má žalobkyňa ako účastník plne úspešný v konaní, a preto jej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanému. Súd konštatuje, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) Civilného sporového poriadku tým, že súd prvej inštancie rozsudok nedostatočne odôvodnil (najmä tým, že sa nevysporiadal s argumentáciou žalovaného a iba nekriticky prevzal argumentáciu žalobcu), čím odňal žalovanému možnosť konať pred súdom prvej inštancie, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a napokon rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

4. V odôvodnení rozhodnutia súd musí stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Zároveň mal súd dbať na to, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé.

Odôvodnenie predmetného rozhodnutia však tieto zákonom stanovené podmienky nespĺňa. Podľa Judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija cla Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. cla Španielsko z roku 1993, sťažnosť Č. 18390/91) a Ústavného súdu SR (nález z 12. mája 2004, sp. zn. I ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

5. Účelom právnej úpravy inštitútu premlčania v občianskoprávných vzťahoch je, aby oprávnený subjekt pod hrozbou sankcie premlčania uplatnil (vykonal) svoje právo v stanovenej premlčacej dobe - teda včas. Účinné vznesenie námietky premlčania práva znamená, že súd oprávnenej osobe nemôže premlčané právo priznať, keďže vznesením námietky premlčania zaniká nárok na autoritatívnu vynútitelnosť uplatneného práva. Tento inštitút poskytuje východisko, ako predísť, resp. riešiť situácie, kedy až po dlhej dobe dochádza k uplatneniu majetkového práva zo strany veriteľa a tak sa vznáša do záväzkových právnych vzťahov účastníkov práva neistota, resp. hrozba, že dlžník môže byť vystavený bez zreteľa na čas (bez obmedzenia doby) úspešnej žalobe zo strany veriteľa. V inštitúte premlčania sa premieta pravidlo *vigilantibus iura scripta sunt* (že zákony sú písané pre bdelych, teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú: alebo inak povedané, že právo patrí bdelym). Vydania bezdôvodného obohatenia sa žalobca v zmysle ustanovení OZ môže domáhať v subjektívnej (dvojiročnej) lehote. Vydania bezdôvodného obohatenia sa žalobca v zmysle ustanovení OZ môže domáhať v subjektívnej (dvojiročnej) lehote, najneskôr však do uplynutia 3 ročnej objektívnej premlčacej lehoty. Ich začiatok je upravený odlišne. Tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia sa nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Žalovaný poukazuje na to, že požadovaný nárok žalobcu zo zmluvy o úvere č. 202902398 sa stal premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote dňa 18.11.2016 v celom rozsahu. Žalobca svoj návrh na súde uplatnil až dňa 30.12.2016, čo nie je sporné. Žalovaný má za to, že žalobcovi zo zmluvy o úvere subjektívna premlčacia lehota začala plynúť odo dňa 18.11.2014, vzhľadom k skutočnosti že od 18.11.2014 (uhradením istiny) mal žalobca vedomosť bezdôvodnom obohatení, nakoľko žalovanému uhradil sumy nad rámec istiny, ktorým sa hradili úroky a poplatky. Okrem toho sú premlčané aj všetky nasledujúce splátky v dvojiročnej premlčacej lehote.

6. Vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje požadované údaje je potrebné na strane žalobcu viazať k okamihu podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu logicky zahŕňa aj prejav znalostí obsahu.

7. Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch bol vyhlásený v Zbierke zákonov a dňom jeho uverejnenia platí domnienka, že sa stal známy pre každého, koho sa týka. Treba preto vychádzať z toho, že žalobca v čase uzatvorenia zmluvy sa dozvedel, že ak v zmluvách chýbajú obligatórne náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z. z., úver je bezúročný a bez poplatkov. V prípade tvrdení žalobcu, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedala až po vysvetlení, ktoré jej podal právny zástupca je účelové. Žalobca sa reálne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu dňom, v ktorom zaplatil sumu nad rámec istiny. Rovnaký názor týkajúci sa vedomosti o bezdôvodnom obohatení spotrebiteľa zastáva aj Najvyšší súd SR rozhodnutím sp. zn. 1 Cdo 67/2011 ako aj 5 Cdo 121/2009. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To kedy oprávnený, získal informácie o právnej stránke možnosti domáhať sa vydanie bezdôvodného obohatenia (napr. o tom, ako môže právne kvalifikovať jeho nárok), nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (záver z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1 Cdo 67/2011). To kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Rozhodujúcim pritom je zákon č. 129/2010 Z. z., priamo ustanovuje kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Bolo by neprimeranou ochranou práva spotrebiteľa a porušením základnej zásady CSP ktorou je rovnosť strán, pokiaľ by bol začiatok plynutia subjektívnej

premlčacej doby posunutý na deň, kedy sa od svojho právneho zástupcu dozvedel, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie "skutkového stavu" (teda nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie). Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 169/2017. Poukázal tiež na rozhodnutia Okresný súd Bratislava I, sp. zn. 7C195/2012 zo dňa 30.6.2016, KS Trenčín, sp. zn. 5Co/351/2016 zo dňa 17.5.2017, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo/67/11 a tiež názor Krajského súdu v Nitre vysloveného v obdobnej právnej veci vedenej pod sp. zn. 6Co/562/2015, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/372/2015 zo dňa 27.04.2016, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 12C/11 0/2016-38 zo dňa 18.05.2017. V prípade ak by žalobca namietal a poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6MCdo 9/2012, v tom zmysle, že princíp "vigilantibus iura scripta sunt" v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana spotrebiteľa. V danom prípade vzniesol žalovaný hmotnoprávnu námietku premlčania, na ktorú súd musí vziať zreteľ. Ak druhá strana účinne vzniesla námietku premlčania, nemožno ani v prípade spotrebiteľa pripustiť odlišnú interpretáciu ustanovení zákona o plynutí subjektívnej premlčacej doby, v ktorej sa môže domáhať vydania bezdôvodného obohatenia. Rovnaký názor zastáva aj Najvyšší súd SR rozhodnutím, sp. zn. 3 Cdo 169/2017, ktorý vo veci týkajúcej sa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6MCdo 9/2012 v kontexte princípu vigilantibus iura scripta sunt c/a ochrana práv spotrebiteľa, poukázal že predmetné rozhodnutie NS SR, sp. zn. 6MCdo 9/2012 bolo vydané v skutkovo a právne odlišnej veci, líšiace sa od predmetu sporu žalobkyne a žalovanej nielen z hľadiska podstaty účelu konania, ale aj procesného postavenia spotrebiteľa. Vo veci rozhodnutia NS SR, sp. zn. 6MCdo 9/2012 poukázal NS SR na uvedený princíp v súvislosti s riešením procesnej otázky (oprávnenia exekučného súdu skúmať právomoc rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok), ale v tomto konkrétnom prípade nejde o riešenie právomoci exekučného súdu ale na riešenie hmotnoprávnej otázky (začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby) (Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 169/2017).

8. Zákon č. 129/2010 Z. z. považuje zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov v prípade, ak dôjde k naplneniu § 11. Nakoľko nedošlo k naplneniu dôvodov, nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Podľa dohody o splátkach spotrebiteľ berie na vedomie, že výška ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) sa vypočíta v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a je vo výške v akej žalobca ako dlžník so žalovaným ako veriteľom uzatvorili dňa 20.11.2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 202902505, ktorou veriteľ poskytol dlžníkovi sumu vo výške 800,00 eur, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť o príslušný poplatok vo výške 532,00 eur.

9. V zmluve o úvere č. 202902505 na prednej strane je uvedené nasledovné: "Spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 1.332,00 eur, ak nie je dohodnuté inak do 20.11.2015 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo v hotovosti mandatárovi." Vzhľadom na uvedené sa zmluvné strany dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy nastane dňa 20.11.2015. Dlžník sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 1.332,00 eur s termínom splatnosti dňa 20.11.2015.

10. Následne však dlžník požiadal v ten istý deň o možnosť využitia splátkového kalendára - Dohody o plnení v splátkach. Dlžník bol dňa 20.11.2014 s predmetnou Dohodou oboznámený, na znak čoho ju podpísal, a preto mal vedomosť aj o existencii náležitosti, ktoré v nej následne boli uvedené. Spotrebiteľ sa zaviazal uhradiť celkovú čiastku v 6 pravidelných mesačných splátkach vo výške 222,00 eur, vždy k 20. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 20.12.2014. Každá vyššie uvedená splátka bola prednostne započítavaná na istinu, až potom na poplatok a úroky. Každý klient je o tom informovaný ústne. Zákon si vyžaduje obligatórne uvedenie úrokov a iných poplatkov. Nikde nie je zvlášť ustanovené, prerozdelenie splátky. Navyše veriteľ ako jeden z mála používa takýto spôsob započítavania, a to v prospech dlžníka. Podľa dohody o splátkach spotrebiteľ berie na vedomie, že výška ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) sa vypočíta v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a je vo výške 547,71 %. Dohoda o splátkach oprávňuje spotrebiteľa plniť v splátkach (nie jednorazovo, tak, ako je to ustanovené v zmluve o úvere), na základe ktorých logicky vzrastá aj RPMN. To znamená, že RPMN vo výške 30 % stanovená v zmluve o úvere je hodnota vypočítaná pre prípad splatenia úveru v jednej splátke. Naproti tomu RPMN vo výške 547,71 % dohodnutá v dohode o splátkach, predstavuje RPMN vypočítanú v prípade spotrebiteľa, ktorý požiadal o plnenie v splátkach tak, ako je tomu aj v predmetnom

prípade. Vzorec výpočtu RPMN je navyše jasne a zreteľne uvedený vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru. V zmluve o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľ zobral na vedomie, že výška priemernej hodnoty ročnej RPMN na poskytnutý spotrebiteľský úver platnej ku dňu podpísania zmluvy o spotrebiteľskom úvere je vo výške 15,89 %.

11. Žalobca ako dlžník so žalovaným ako veriteľom uzatvorili dňa 18.03.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 202902724, ktorou veriteľ poskytol dlžníkovi sumu vo výške 1.600,00 eur, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť o príslušný poplatok vo výške 1.400,00 eur.

12. V zmluve o úvere č. 202902724 na prednej strane je uvedené nasledovné:

„Spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 3.000,00 eur, ak nie je dohodnuté inak do 18.03.2016 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo v hotovosti mandatárovi.“ Vzhľadom na uvedené sa zmluvné strany dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy nastane dňa 18.03.2016. Dlžník sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 3.000,00 eur s termínom splatnosti dňa 18.03.2016.

13. Následne však dlžník požiadal v ten istý deň o možnosť využitia splátkového kalendára - Dohody o plnení v splátkach. Dlžník bol dňa 18.03.2015 s predmetnou Dohodou oboznámený, na znak čoho ju podpísal, a preto mal vedomosť aj o existencii náležitosti, ktoré v nej následne boli uvedené. Spotrebiteľ sa zaviazal uhradiť celkovú čiastku v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 250,00 eur, vždy k 26. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 26.04.2015. Každá vyššie uvedená splátka bola prednostne započítavaná na istinu, až potom na poplatok a úroky. Každý klient je o tom informovaný ústne. Zákon si vyžaduje obligatórne uvedenie úrokov a iných poplatkov. Nikde nie je zvlášť ustanovené, prerozdelenie splátky. Navyše veriteľ ako jeden z mála používa takýto spôsob započítavania, a to v prospech dlžníka.

14. Podľa dohody o splátkach spotrebiteľ berie na vedomie, že výška ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) sa vypočíta v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a je vo výške 261,44 %. Dohoda o splátkach oprávňuje spotrebiteľa plniť v splátkach (nie jednorazovo, tak ako je to ustanovené v zmluve o úvere), na základe ktorých logicky vzrastá aj RPMN. To znamená, že RPMN vo výške 28 % stanovená v zmluve o úvere je hodnota vypočítaná pre prípad splatenia úveru v jednej splátke. Naproti tomu RPMN vo výške 261,44 % dohodnutá v dohode o splátkach, predstavuje RPMN vypočítanú v prípade spotrebiteľa, ktorý požiadal o plnenie v splátkach tak, ako je tomu aj v predmetnom prípade. Vzorec výpočtu RPMN je navyše jasne a zreteľne uvedený vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru. V zmluve o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľ zobral na vedomie, že výška priemernej hodnoty ročnej RPMN na poskytnutý spotrebiteľský úver platnej ku dňu podpísania zmluvy o spotrebiteľskom úvere je vo výške 14,15 %.

15. Žalobca nesie dôkazné bremeno a jeho úlohou je preukázať v čom spočíva nesprávne uvádzanie RPMN, nakoľko RPMN neabsentuje, a teda bol by to jediný dôvod prečo by bolo možné vyhlásiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Výška RPMN je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. podľa vzorca platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy s uvedenými vstupnými údajmi, ktoré sú uvedené na zmluve.

16. Nie je preto možné hovoriť o akejkoľvek absencii náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zo zmluvy o úvere jasne a jednoznačne vyplývajú základné náležitosti úverového vzťahu, teda dlžník mal najmä uvedenú výšku úveru, výšku úroku a poplatku za poskytnutie úveru (celkové náklady), výšku a zročnosť mesačných splátok. K uvedenému je potrebné poukázať na aktuálny záver rozhodovacej praxe, podľa ktorého u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. K tvrdeniu súdu o nekalej obchodnej praktike vo forme klamlivého konania spočívajúcom v dojednaní splatenia úveru v splátkach samostatnou dohodou uvádza, že zákon č. 29/2010 Z. z. nestanovuje žiadnu povinnosť alebo pravidlo v koľkých splátkach a v akých intervaloch splácania sa majú zmluvy o spotrebiteľských úveroch uzavierať. Z toho dôvodu nemožno považovať za nekalú obchodnú praktiku poskytovanie úverov so spôsobom úhrady vo forme jednorazovej splátky s prípadnou následnou dohodou o plnení v splátkach. Ďalej uvádza, že ku klamlivému konaniu nemohlo dôjsť nakoľko zmluva o spotrebiteľskom úvere a dohoda o plnení v splátkach obsahuje na prednej strane

jasné a čitateľne vyčíslenie RPMN s uvedením priemernej hodnoty ročnej RPMN. Z toho dôvodu mal žalovaný pred podpisom zmluvy o spotrebiteľskom úvere a dohody o plnení v splátkach prehľad o výške odplaty. Opakovane uvádza, že dohodou o plnení v splátkach nedošlo k zmene výšky nákladov a stále náklady predstavovali rovnakú sumu 964,- eur tak, ako boli dohodnuté v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Tvrdenie súdu, že žalovaný od počiatku zmluvného vzťahu nepoznal skutočné zmluvné podmienky a zmluvné povinnosti na plnenie ktorých sa zaviazal je nepravdivé. Rovnako sú nepravdivé tvrdenia súdu, že skutočná ročná percentuálna miera nákladov sa stala zrejmom až uzavretím dohody o plnení v splátkach. Skutočná RPMN bola už určená v zmluve o spotrebiteľskom úvere a v prípade splatenia celého úveru jednou splátkou v dohodnutom termíne.

17. Rovnako nesprávne je tvrdenie súdu o jednotlivých výškach úrokových sadziieb. V zmysle jednotlivých zmlúv o úvere bola jasne dohodnutá odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ktorá bola určená fixnou sumou spolu s úrokom určeným percentuálne. Zároveň bol úrok vypočítaný v prípade riadneho splatenia úveru, ktorý bol určený presnou sumou. Ak teda žalobca namieta výšku odplaty za poskytnutie a vrátenie peňažných prostriedkov, znáša v tomto smere dôkazné bremeno a musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy išlo o odplatu, ktorá výrazne (podstatne) vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov (tak ako žalovaný). Pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku, tento v čase uzatvorenia zmluvy o úvere dlžníkovi vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietal, zmluvu o úvere uzatvoril a peňažné prostriedky od žalovaného prostredníctvom obchodného zástupcu prevzal. Teda bolo na dobrovoľnom rozhodnutí dlžníka či na dané podmienky úverovej zmluvy pristúpi alebo nie. K tvrdeniam žalobcu týkajúce sa konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, uvádza aj Rozsudok Súdneho dvora z 09.11.2016 C - 42/15. Slovenská právna úprava v oblasti úverov "účtovaniu" poplatku výslovne nebráni. Zákon o spotrebiteľských úveroch totiž výslovne spomína niektoré poplatky: za notárske služby, poplatok za predčasné splatenie úveru, poplatok za vedenie účtu atď. V prípade definície celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom sa napr. uvádzajú o. i. aj poplatky akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Je teda zrejmé, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Dôkazné bremeno pritom v otázke primeranosti odplaty znáša žalobca, a nie žalovaný. Žalobca teda musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy o úvere išlo o odplatu, ktorá výrazne (podstatne) vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov (tak ako žalovaný). Pokiaľ sa žalobca, dovoľáva údajov výlučne bánk, koná tak v priamom rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je ako merítko považovaná odplata obvykle požadovaná na finančnom trhu, t.j. nie len bankami, ale aj inými účastníkmi finančného trhu. Treba uviesť, že definovanie výšky odplaty odkazom na údaje bánk bolo možné len na základe § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného do 31.10.2008 (Ak je v spotrebiteľskej zmluve predmetom záväzku poskytnutie peňažných prostriedkov za neprimeranú odplatu, súd môže odplatu znížiť; prihladne pritom najmä na odplaty poskytované bankami pri spotrebných úveroch. Ak súd rozhodne o znížení odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky a spotrebiteľ splnil svoj záväzok vo väčšom rozsahu, ako bol podľa rozhodnutia súdu povinný, dodávateľ je povinný bez zbytočného odkladu vrátiť spotrebiteľovi plnenie, ktoré presahuje výšku poskytnutých peňažných prostriedkov a primeranej odplaty.) alebo do 31.05.2010 (Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov a nejde o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, 1 a) nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery v mieste bydliska spotrebiteľa a v čase uzavretia zmluvy.). Navyše žalobca sa opiera o úrokovú sadzbu stanovenú pre banky, ktorá je, samozrejme, nižšia. Správne by mal prihliadať na úrokovú sadzbu stanovenú spoločne pre banky a ďalej nebankové, leasingové a iné spoločnosti, pod ktoré spadá aj žalovaný. Navyše prevýšenie takejto odplaty je možné a zákon zakazuje len také prevýšenie, ktoré má charakter prevýšenia podstatného.

18. K uvedenému je potrebné poukázať na záver rozhodovacej praxe, podľa ktorého u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. Podľa Vrchného súdu v Prahe je u nebankových subjektov potrebné postupovať inak.

19. Žalobcom tvrdenu neprijateľnosť poplatku nie je možné vyvodiť ani zo samotného Zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa článku 9 ods. 10 novelizovaného Zákona o spotrebiteľských úveroch sa totiž veriteľovi zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu spotrebiteľského úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu,

na ktorom je vedený spotrebiteľský úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo poskytnutia spotrebiteľského úveru za ponúkaných podmienok; to neplatí, ak ide o účet podľa § 708 až 715 Obchodného zákonníka, osobitného zákona 18a) alebo o osobitnú službu, ktorá nie je podmienkou úverového vzťahu a ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas spotrebiteľa." Zákonomodarca explicitne vymenúva poplatok alebo náhradu nákladov len za vedenie, evidenciu, správu úveru, resp. účtu alebo jeho zrušenie, nie však poplatok za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, z čoho výkladom a contrario vyplýva, že takýto poplatok je v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch prípustný. Je teda zrejmé, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Už len z toho dôvodu je Rozhodnutie nepoužiteľné.

Naviac, v súvislosti s prípustnosťou poplatku za náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy poukazuje žalovaný na novelu Zákona o spotrebiteľských úveroch, zákon č. 132/2013 Z. z. účinný od 10.06.2013. Žalovaný zotrváva na svojich tvrdeniach, že žalobcom tvrdenú neprijateľnosť poplatku nie je možné vyvodiť ani zo samotného Zákona o spotrebiteľských úveroch. Podstatou spotrebiteľského práva nie je a nemôže byť regulácia cien. Ceny sú predmetom voľného pôsobenia ponuky a dopytu. Spotrebiteľovi nie je a ani nemôže byť odňatá možnosť slobodnej voľby, či určité služby za určitú cenu prijme, alebo službu nevyužije. Žalovaný v tejto súvislosti odkazuje na stanovisko generálnej advokátky Veriaci Trstenjak v konaní pred Súdny dvorom EÚ vo veci C-484/08. Predmetom prieskumu nemôžu byť zmluvné dojednania týkajúce sa primeranosti ceny. Ak by takýto prieskum bol prípustný, dochádzalo by k neprimeraným a extrémnym zásahom do trhu a v konečnom dôsledku k regulácii cien všetkých tovarov a služieb. Taká regulácia cien by bolo v priamom rozpore s čl. 55 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého hospodárstvo Slovenskej republiky je postavené na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky. Žalobcom navrhovaná aplikácia ustanovení o ochrane spotrebiteľa by nad prípustnú mieru zasiahla do základných hybných síl nášho a európskeho hospodárstva. Z uvedeného vyplýva, že zmluvné dojednanie, ktoré podliehalo prieskumu v tomto konaní, je celkom jednoznačne cenovým dojednaním a vzhľadom na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako aj článku 4 odsek 2 Smernice Rady 93/13/EHS je vylúčené, aby súd preskúmaval primeranosť tohto dojednania.

Žalobca v žalobe poukázal na započítanie časti svojho nároku na nedoplatok na istinu zo zmluvy o úvere č. 202902826 zo dňa 19.05.2015 vo výške 423,- eur. K danému tvrdeniu žalobcu žalovaný uvádza, že celková suma, ktorú žalobca k zmluve o úvere č. 202902826 zaplatil nepozostáva len zo zaplatenej istiny, ale aj z poplatku za posun splátkového kalendára zo dňa 12.04.2016 a zo dňa 25.10.2016 o ktorých žalobca požiadal v celkovej sume 640,- eur. K poplatku za posun splátkového kalendára žalovaný uvádza, že Národná banka Slovenska na

svojom webovom sídle zverejnila zoznam poplatkov, ktoré sa do výpočtu RPMN nezahŕňajú. Medzi tieto poplatky boli zahrnuté poplatky za zmenu zmluvných podmienok na žiadosť klienta, poplatky za nedočerpanie poskytnutého úveru, poplatky za navýšenie úveru, poplatky za expresné spracovanie úveru, poplatky za prevod peňažných prostriedkov súvisiacich so splácaním úveru, poplatky za nepovinné poistenie k úveru, poplatky a sankcie v prípade neplatenia alebo omeškania úveru, notárske poplatky, ktoré vzniknú veriteľovi a z toho dôvodu poplatok za posun splátkového kalendára neprestavuje odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť je tvrdenie žalobcu o výške nedoplatku na istinu k zmluve o úvere č. 202902826 a na základe toho vykonaný zápočet pohľadávok nesprávny, nakoľko suma vo výške 640,- eur, ktorú v prospech zmluvy uhradil predstavuje poplatok za posun splátkového kalendára. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhuje, aby odvolací súd podľa ustanovenia § 391 ods. 1 CSP v platnom znení rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 29Csp/109/2017-89 zo dňa 08.01.2018, zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žalovaný žiada úhradu trov konania, ktoré mu vznikli, vrátane trov odvolacieho konania.

20. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

21. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného dôvodné nebolo.

22. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Pre úplnosť k argumentácii žalovaného v podanom odvolaní je potrebné uviesť nasledovné:

23. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca sa žalobou domáhal vydania bezdôvodného obohatenia 1.809 eura s príslušenstvom žalovaným z dôvodu, že strany sporu uzavreli dňa 18.3.2015 úverovú zmluvu č. 202902505, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 800 eur, dňa 20.11.2014 úverovú zmluvu č. 202902724, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.600 eur, dňa 10.9.2014 úverovú zmluvu č. 202902398, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.000 eur a dňa 19.5.2015 úverovú zmluvu č. 202902826, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 2.000 eur. Žalobca vrátil žalovanému na základe úverovej zmluvy č. 202902505 sumu 1.332 eur, na základe zmluvy č. 202902724 sumu 3.000 eur, na základe zmluvy č. 202902397 sumu 1.300 eur a na základe zmluvy č. 202902826 sumu 1.577 eur, to je o 1.809 eur viac, ako mu bolo poskytnuté. Z uvedenej sumy si žalobca uplatnil čiastku 1.809 eur, pretože úver bolo potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov a žalovanému nevznikol nárok na zaplatenie úrokov a poplatkov.

24. Súd prvej inštancie žalobe žalobcu vyhovel s odôvodnením, že išlo o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá neobsahovala podstatné náležitosti stanovené zákonom (resp. boli v rozpore s dobrými mravmi), preto uzavrel, že úver je možné považovať za bezúročný a bez poplatkov a žalobcovi vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

25. Žalovaný v odvolaní vzniesol námietku premičania nároku žalobcu, podľa názoru žalovaného sa na úkor žalobcu neobohatil ani jednou z foriem tak, ako to pripúšťa zákon v § 451 ods. 2 OZ, úverové zmluvy obsahovali všetky zákonom stanovené náležitosti, odplata bola dohodnutá v súlade so zákonom a rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné.

26. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

27. Podľa § 152 CSP hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany.

28. Podľa § 154 prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

29. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

30. Civilný sporový poriadok zaviedol do slovenského procesného práva ako novum právny inštitút prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany (§ 149 CSP). Tento inštitút je naviazaný najmä na zásadu koncentrácie konania (§ 154 CSP). Koncentrácia konania vyžaduje, aby strana sporu vykonal špecifikované procesné úkony v určitej fáze konania. Omeškané procesné úkony sú neúčinné. Účelom zmeny je urýchlenie konania, čo sa prejavuje precizovaním procesných povinností strán sporu pri predkladaní skutkových tvrdení a dôkazných návrhov a pod. Zaviedla sa diskrečná právomoc súdu (podľa okolností konkrétneho prípadu) neprihliadnuť na procesné úkony strán sporu, ktoré neboli

urobené včas. Strana sporu počas konania vykonáva procesné úkony ako aj úkony hmotnoprávne, medzi ktoré patrí vznesenie námietky premlčania (§ 100 ods. 1 OZ a § 388 ods. 1 ObZ). Hmotnoprávna námietka je taký právny úkon (prejav vôle), ktorý mení dôvodný nárok protistrany na nedôvodný. Vo väčšine prípadov vznáša hmotnoprávne námietky žalovaný a tieto predstavujú prostriedky procesnej obrany. Uplatnenie hmotnoprávnej námietky podlieha sudcovskej a zákonnej koncentrácii konania. Počas konania žalovaný námietku premlčania pred súdom prvej inštancie neuplatnil, súd prvej inštancie sa ňou ani nezaoberal. Žalovaný vzniesol námietku premlčania až v odvolacom konaní a keďže vzhľadom na už vyššie uvedené je takáto odvolacia námietka v odvolacom konaní oneskorená, z uvedeného dôvodu na uplatnenie námietky premlčania až v odvolacom konaní, odvolací súd nemohol prihliadnuť.

31. Žalovaný v odvolaní ďalej namietal, že sa na úkor žalobcu neobohatí ani jednou z foriem tak, ako to pripúšťa zákon v § 451 ods. 2 OZ.

32. Podľa § 451 ods.1, 2 OZ kto sa úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

33. Súd prvej inštancie správne uzavrel a riadne odôvodnil, že poskytnutý úver žalobcovi bolo potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov a žalovanému vznikol nárok len na vrátenie poskytnutej istiny. Ak žalovaný získal v popísanom procese finančné prostriedky od žalobcu, ktoré presahovali poskytnutú sumu, išlo o plnenie bez právneho dôvodu (neexistoval dôvod, aby žalobca na základe zmlúv o úvere uvedených vyššie, plnil žalovanému akúkoľvek sumu navyše okrem poskytnutej istiny) a preto je žalovaný povinný bezdôvodné obohatenie vydať.

34. Podľa § 53 ods.6 OZ, platného a účinného v čase uzavretia zmlúv (v r. 2014), ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

35. Podľa § 53 ods. 6 OZ, platného a účinného v čase uzavretia zmlúv (v r. 2015), Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

36. Občiansky zákonník, zákon o spotrebiteľských úveroch, Obchodný zákonník, výslovne nestanovili maximálnu výšku úrokov zo spotrebiteľského úveru. Z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pretože ust. § 3 ods. 1 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi je možné aplikovať pri všetkých občianskoprávných, resp. obchodnoprávných vzťahoch. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívame výkonu práv, nešikanóznym spôsobom výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 137/2003 (Zo súdnej praxe č. 62/2004) Najvyšší súd SR už uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 OZ treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Neprimerane vysoké úroky dojednané v zmluve o spotrebiteľskom úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania sa a mravným princípom spoločenského poriadku. Požiadavka na neprimerané zmluvné úroky môže za istých okolností v sebe obsahovať i skutkovú podstatu trestného činu úžery, kedy dohoda o neprimeraných úrokoch je neplatná pre rozpor so zákonom, alebo v iných prípadoch pre rozpor s dobrými mravmi. Podľa ust. § 3 ods. 1 OZ je úlohou súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade, vzhľadom na rozhodujúce okolnosti starostlivo posúdil, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade alebo v rozpore s dobrými mravmi. Pri dojednávaní úrokov zo spotrebiteľského úveru koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje od dlžníka (spotrebiteľa) primeraný úrok,

teda primeranú odmenu za užívanie poskytnutej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nezodpovedá všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ poskytoval úvery za neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov pri spotrebiteľskom úvere, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov. Podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. 5 Cdo 26/2011) totiž pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. Odvolací súd nespochybňuje právo žalobcu na úroky z úveru a ani nárok na poplatky za poskytnutie úveru. Avšak obmedzujúce kritérium, pokiaľ ide o výšku odplaty za poskytnutie úveru obsahuje § 53 ods. 6 OZ, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti, resp. Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. Úrok niekoľko násobne vyšší ako obvyklý, podstatne prevyšuje obvyklú odplatu na finančných trhoch. Aj zo stránky E. je možné zistiť, aké boli v rozhodnom období úrokové sadzby v bankách. Hoci žalobca v danom prípade je nebankovým subjektom, dojednanie úrokov nemôže výrazne prekračovať úrokové sadzby oproti bankám a ani celková odplata nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch.

37. Vo svetle vyššie uvedenej argumentácie, odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, pokiaľ dospel k záveru, že dohoda o takejto úrokovej sadzbe (odmene) je právnym úkonom, ktorý sa prieči dobrým mravom, v dôsledku čoho je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

38. Nesprávne dojednanie ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluvách o úvere vykonané dokazovanie preukázalo. Tak ako veriteľ zakotvil vo formulárovej zmluve tento údaj nezaručilo informovanosť spotrebiteľa o skutočnej výške tohto údaj, v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na písomné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje, v podrobnostiach naň odkazuje a preto je potrebné považovať úverové zmluvy za bezúročné a bez poplatkov.

39. Nemožno súhlasiť ani s názorom žalovaného, že rozsudok súdu prvej inštancie je nezrozumiteľný a nepreskúmateľný. Skutočnosť, že súd nerozhodol podľa predstáv a očakávaní žalovaného, nemožno považovať za porušenie či nerešpektovanie jeho práv. Odvolací súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 218/2010, podľa ktorého obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

40. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu

argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

41. Z uvedených dôvodov odvolací súd vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

42. V odvolacom konaní úspešnému žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP voči v odvolaní neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

43. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).